

**A VÁSÁRHELYI
ISKOLA
A MAGYAR
ÚJREALIZMUS**

**TÓTH
KÁROLY**

„Lovat vessünk, vagy traktort?”

(Hódmezővásárhelyi művészek
között elterjedt mondás)

Hulljátok térdre jámbor lovacskák,
a szövetkezet új traktort kapott. (...)
Tűzes vascsikó a traktor.
Benzint eszik, meg olajat.

(Juhász Ferenc: Dal a traktorról, 1949 körül)

Bevezetés

A vásárhelyi iskola néven ismertté vált művészcsoport fontos szerepet töltött be a hatvanas évek magyar művészetében, amely a szocialista realizmus sokkja után a realizmus megújításának lehetőségeit kereste.

A vásárhelyi iskola ezen a néven sohasem állított ki együtt, de művészei tucatnyi kiállításon szerepeltek közösen, jellegzetes karaktert adva e korszak államilag is támogatott művészetének. A 20. század második felének magyarországi képzőművészetét vizsgáló művészettörténeti kutatás az utóbbi három évtizedben kevés esetben tett arra kísérletet, hogy a Kádár-korszak képzőművészetének teljes spektrumát feltárja és bemutassa. Sok esetben azt tapasztaljuk, hogy bizonyos irányzatok, művészcsoportok, tendenciák korabeli helyzetüknél erőteljesebben jelennek meg a kutatásban, mások viszont jelentősen alul vannak reprezentálva. Az utóbbi egy évtizedben fontos feldolgozások születtek, amelyek sokrétű elemzésekkel igyekeznek feltárni a korszakot, ám teljes, monografikus, a kulturális és művészeti élet minden szegmensét bemutató összefoglalás és értékelés még nem született. A magyarországi szocializmus korszakának képzőművészetével az utóbbi időszakban jelentős kiállítások, monográfiák, tanulmánykötetek foglalkoztak, amelyek mind-mind

Medgyessy Ferenc: Lópatkolás, 1957
ceruza, papír, 21x34 cm
magántulajdon

Németh József: Alvó nő, 1962
olajtempera, vászon, 70x160 cm
Tornyai János Múzeum, Hódmezővásárhely

Hézső Ferenc: Határban, 1975
olaj, farostlemez, 80x120 cm
magántulajdon

Mészáros József: Vásárhelyi Madonna, 1965
tempera, vászon, 128x83 cm
Vásárhelyi Megyei Jogú Város Önkormányzata